

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: F. J.
st. příslušnost: X
t. č. pobytem X

proti
žalované: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Odbor cizinecké policie
sídlem Wolkerova 4448/37, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 1. 2022, č. j. KRPJ-126247-43/ČJ-2021-160022-SV,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 29. 1. 2022, č. j. KRPJ-126247-43/ČJ-2021-160022-SV, *se ruší.*
- II. Žalobci *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaná *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná shora označeným rozhodnutím („rozhodnutí žalované“) prodloužila dobu trvání zajištění žalobce za účelem jeho správního vyhoštění o 70 dnů. Žalobce namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a nepřiměřenost stanovené doby zajištění.

II. Rozhodnutí žalované a související skutkové okolnosti

2. Žalovaná původně rozhodnutím ze dne 28. 11. 2021 žalobce zajistila na 70 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, konkrétně tedy od 26. 11. 2021 do 3. 2. 2022. Účelem jeho zajištění byla realizace správního vyhoštění. Důvodem pak nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění [§ 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky; „zákon o pobytu cizinců“]. Následně žalovaná toto prvotní zajištění napadeným rozhodnutím prodloužila o dalších 70 dnů. Celkově tedy na 140 dnů od 26. 11. 2021, tj. do 14. 4. 2022.
3. Zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění předcházelo jeho zajištění policií na základě § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Police žalobce kontrolovala spolu s jeho synem dne 26. 11. 2021 na čerpací stanici MOL u 95. km dálnice D1. Zajistila je, protože neprokázali svoji totožnost a oprávněnost pobytu. Neměli ani cestovní doklady. Policie je proto eskortovala na příslušné pracoviště k dalšímu šetření. O den později se žalobcem zahájila řízení o správním vyhoštění.
4. Při výslechu dne 28. 11. 2021 za přítomnosti tlumočníka žalobce uvedl své osobní údaje, a dále uvedl, že je ženatý a má tři děti. Jeho syn M. přicestoval do ČR s ním. Cestoval s nimi ještě i synovec. Zbytek rodiny zůstal v Tunisku. Má dokončené základní vzdělání, pracoval jako řidič taxislužby. Je zdravý. Z Tuniska odešel kvůli finančním poměrům. Doufal, že v EU dostane lépe placenou práci. Na cestu našetřil 1.100 EUR. Cílem jeho cesty je Francie. V Paříži má bratra, který tam žije asi 15 let. Z Tuniska letěli dne 9. 11. 2021 do Istanbulu. Po devíti dnech odletěli do Bělehradu. Odtamtud dojeli taxíkem k srbsko-rumunské hranici, kterou překročili pěšky. Dopravili se do T. a odtamtud do města A. na hranici s Maďarskem. Na parkovišti tam dne 26. 11. 2021 v 1:00 v noci vlezli na nápravu návěsu kamionu. Zhruba v 6:00 se kamion rozjel. Neví, kudy přesně jeli. Po dlouhé cestě jim byla zima. Vystoupili proto, jakmile kamion večer zastavil na benzínové stanici. Ptali se, kde jsou a dozvěděli se, že v ČR. Požádali neznámého muže, aby zavolal policii, protože jim byla zima a nevěděli, co mají dělat.
5. Rozhodnutí o vyhoštění žalobce policie vydala dne 28. 11. 2021. Stanovila mu dobu zákazu vstupu na území členských států EU v délce dvou let. Právní moci toto rozhodnutí nabylo dne 9. 12. 2021.
6. K prodloužení zajištění žalovaná v návaznosti na předcházející rozhodnutí o zajištění žalobce uvedla, že se dne 29. 11. 2021 obrátila s žádostí o ověření totožnosti žalobce a zajištění nového cestovního dokladu na Ředitelství služby cizinecké policie („ŘSCP“), které v rámci své příslušnosti komunikuje s Velvyslanectvím Alžírsko v Praze („velvyslanectví“). Dne 17. 12. 2021 žalovaná ŘSCP odeslala žádost o zajištění náležitostí spojených se správním vyhoštěním žalobce. ŘSCP ve sdělení ze dne 26. 1. 2022 uvedlo, že zaslalo dne 9. 12. 2021 (rozhodnutí žalované nepřesně uvádí datum 13. 12. 2021) na velvyslanectví dokumenty týkající se ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu. Dosud však velvyslanectví totožnost žalobce neověřilo. ŘSCP dodalo, že velvyslanectví nicméně v rámci ověřování totožnosti a vystavování náhradních cestovních dokladů spolupracuje, přičemž délka tohoto procesu se pohybuje okolo dvou měsíců. Dobu prověřování totožnosti nelze ze strany ŘSCP či žalované ovlivnit. Lhůtu pro zajištění žalobce proto ŘSCP shledalo jako nedostačující.

7. Žalovaná přihlédla též k době, která je nutná k zabezpečení přepravních dokladů. ŘSCP obstarává letenku nebo vyjednává průvoz cizince přes jiné státy EU, při kterém je třeba zajistit policejní eskortu přes dotčený stát. A komunikuje se státem o vzetí cizince do domovské země. Doba k zajištění těchto náležitostí trvá *přibližně jeden měsíc*. V současnosti veškeré úkony ztěžuje situace ohledně pandemie nemoci Covid-19. Došlo k omezení letového provozu a každá země svými pravidly omezuje vstup osob na území. Žalovaná proto dospěla k závěru, že prodloužení doby zajištění o 70 dnů je momentálně přiměřené.

III. Žaloba

8. Žalobce nejprve namítá, že žalovaná porušila § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Při stanovení doby prodloužení zajištění přihlédla k době nutné k vystavení náhradního cestovního dokladu a zabezpečení přepravních dokladů od ŘSCP. Za účelem posouzení přiměřenosti doby ovšem měla v odůvodnění stanovené doby uvést, jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě vyhoštění. A měla také odhadnout, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů. Podle judikatury musí žalovaná při prodloužování doby zajištění cizince podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců důkladně a svědomitě posuzovat skutečnosti, které by prodloužení zajištění odůvodňovaly. Tyto skutečnosti musí přesvědčivě a nepochybnitelně dokládat spisový materiál. Při nesplnění těchto podmínek nemá skutková podstata, z níž žalovaná vychází, oporu ve spise.
9. Podle žalobce se žalovaná vůbec nezbyvala tím, zda bude možné vyhoštění ve stanovené lhůtě realizovat. Sama konkretizuje dobu přípravy před realizací vyhoštění na dobu „okolo dvou měsíců“. Zajištění žalobce přitom již nyní trvá více než dva a půl měsíce. Žalobce se obává, že kvůli pandemii nemoci Covid-19 bude žalovaná jeho zajištění neustále prodloužovat až do maximální možné doby 180 dní. Účel zajištění přitom nelze naplnit. Žalovaná má současně povinnost postupovat ve správním vyhoštění aktivně a svědomitě, aby důvody trvajících zajištění stále měly své ospravedlnění. Z rozhodnutí žalované nelze seznat, jakými úvahami se řídila, pokud dospěla k závěru, že vyhoštění bude možné realizovat v době stanovené tímto rozhodnutím.
10. Žalobce dále namítá, že žalovaná mohla využít zvláštní opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Žalovaná kromě toho nestanovila jasně dobu počátku a konce běhu prodloužení zajištění. Výrok rozhodnutí žalované uvádí, že se žalobce „podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., zajišťuje za účelem správního vyhoštění.“ I z odůvodnění rozhodnutí žalované se podává, že se jedná o nové rozhodnutí o zajištění. I pokud by se jednalo o prodloužení trvání zajištění na základě shodných trvajících důvodů, oznámením tohoto rozhodnutí by se rušilo dosavadní rozhodnutí o zajištění. Rozhodnutí žalované neuvádí, do jaké doby předchozí rozhodnutí stanovovalo trvání zajištění. Nemůže tedy doběhnout tato původně stanovená doba.
11. Běh počátku lhůty 70 dnů je absolutně nejasný. Má jím být podle § 125 odst. 6 zákona o pobytu cizinců předání rozhodnutí žalované, nebo podle druhé části výroku rozhodnutí žalované okamžik skončení zajištění na základě předchozího rozhodnutí (přičemž se doba zajištění počítá od omezení osobní svobody dne 26. 11. 2021)? Z rozhodnutí nelze seznat, kdy počíná a končí doba zajištění.

IV. Vyjádření žalované

12. Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že žalobce je cizincem, jehož identitu se doposud nepovedlo ověřit, protože nemá žádný doklad. Vstoupil do EU neoprávněně. Značně to oslabuje jeho důvěryhodnost. Žalovaná je po celou dobu zajištění v kontaktu s ŘSCP. Odkazuje pak na jeho vyjádření ze dne 26. 1. 2022, že se dne 9. 12. 2021 obrátilo na velvyslanectví, ale nepodařilo se ke dni onoho vyjádření stále ověřit totožnost žalobce. Proto ŘSCP požádalo o adekvátní prodloužení zajištění. Žalovaná na základě toho vyhodnotila, že vyhoštění proběhne. Podle judikatury není nutné postavit najisto, že se vyhoštění cizince skutečně podaří realizovat. Stačí možnost vyhoštění. Není pak pochyb, že celková doba zajištění činí 140 dnů ode dne omezení osobní svobody.

V. Posouzení věci soudem

13. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání. Žalobce jednání nenavrhl a soud neshledal konání jednání nezbytným.
14. Žaloba je důvodná.
15. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda žalovaná stanovení prodloužené doby zajištění žalobce v napadeném rozhodnutí řádně odůvodnila. Ostatně k vadě nepřezkoumatelnosti musí přihlížet i tehdy, pokud by ji žalobce výslovně nenamítl. Až pokud by odpověď na tuto otázku byla kladná, pak by bylo možné přistoupit k posouzení přiměřenosti této doby.
16. Podle § 124 odst. 3 věta první zákona o pobytu cizinců „policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění *s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy* výkonu správního vyhoštění“. Jak vyplývá z ustálené judikatury, při odůvodnění stanovené doby zajištění (či jeho prodloužení) je nutno uvést, „jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu). Správní orgán musí posuzovat uvedené otázky přísně individuálně, nikoliv paušálním odhadem“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79).
17. V rámci soudního přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění je úkolem soudu přezkoumat, zda *stanovení konkrétní doby trvání omezení svobody odpovídá skutkovým okolnostem případu*. A zda nebylo svévolné. V posuzované věci dospěl krajský soud k závěru, že rozhodnutí žalované požadavkům na odůvodnění vedlejšího výroku o stanovení doby trvání zajištění nedostojí.
18. Rozhodnutí žalované jednak uvádí kroky, které dosud žalovaná, resp. ŘSCP učinily za účelem zajištění cestovního dokladu žalobci (s. 5 - 6 rozhodnutí žalované). Tento postup má oporu ve správním spisu. Při stanovení doby, o níž žalovaná dobu zajištění žalobce

prodloužila, reflektovala především zjištění, že podle sdělení ŘSCP ze dne 26. 1. 2022 se délka procesu ověřování totožnosti a vystavování náhradních cestovních dokladů v případě velvyslanectví aktuálně pohybuje kolem dvou měsíců. Pokud tedy ve vztahu k osobě žalobce ŘSCP zaslalo žádost na velvyslanectví dne 9. 12. 2021. Ověření totožnosti žalobce a vystavení cestovního dokladu tedy bylo možné předpokládat přibližně v první půlce února 2022.

19. Krajský soud nicméně nemohl odhlédnout od skutečnosti, že prodloužení zajištění o dalších 70 dnů nekoresponduje s praxí ŘSCP při zabezpečování přepravních dokladů, obstarávání letenky, vyjednávání průvozu cizince přes jiné státy EU, a komunikací o vzetí cizince do domovské země. Žalovaná se přitom při prodloužení zajištění o tuto praxi opírala. A uváděla, že zajištění těchto nezbytných kroků k přípravě realizace správního vyhoštění po zjištění totožnosti žalobce *trvá přibližně jeden měsíc*. V případě žalobce by tak podle předpokládaného „harmonogramu“ přípravy vyhoštění mohlo k jeho realizaci dojít zhruba v první polovině března.
20. Žalovaná však zajištění žalobce prodloužila o dalších 70 dnů, tj. do 14. 4. 2022. Tedy výrazně nad rámec odhadované doby jeho přípravy. Přitom to nijak nevysvětlila. Uvedla pouze, že je doba prodloužení zajištění „momentálně přiměřená“. Jakkoli tedy žalovaná měla k dispozici poměrně přesný časový odhad přípravy vyhoštění žalobce, tento odhad nerespektovala. A zhruba měsíc doby zbavení osobní svobody žalobce nedoprovodila potřebným odůvodněním.
21. Rozhodnutí žalované je proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Zhruba půlka stanovené doby prodloužení zajištění nemá svůj odraz v odůvodnění rozhodnutí (a ani ji nedoprovází žádný podklad ve správním spise). Proto krajský soud rozhodnutí žalované zrušil (srov. obdobně rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 3. 3. 2022, č. j. 34 A 11/2022-14).
22. S ohledem na procesní dopady těchto závěrů není třeba se zabývat dalšími námitkami žalobce.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

23. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Proto ho zrušil [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Vzhledem k tomu, že podle § 124 odst. 3 věta čtvrtá zákona o pobytu cizinců je v řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení, soud napadené rozhodnutí zrušil, aniž by současně věc žalované vrátil k dalšímu řízení (srov. § 78 odst. 4 s. ř. s.). Zrušení rozhodnutí o zajištění v tomto případě z povahy věci znamená ukončení řízení (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, č. j. 1 Azs 495/2019-43, bod 30).
24. Nutno připomenout, že podle § 127 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců musí žalovaná zajištění bez zbytečného odkladu ukončit, rozhodne-li soud ve správním soudnictví o zrušení rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění. Povinnost propustit cizince přitom vzniká vyhlášením zrušujícího rozsudku.

25. Žalobce měl ve věci úspěch a vzniklo mu tak právo na náhradu nákladů řízení. Žádné náklady však nevyčísлил. Proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaná úspěšná nebyla a tak jí právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).
26. Pro úplnost krajský soud dodává, že ví o rozsudku téhož soudu ze dne 4. 3. 2022, sp. zn. 33 A 13/2022-23, který se týká synovce žalobce. Krajský soud jeho žalobu zamítl. V době vydání a odeslání písemného vyhotovení tohoto rozsudku účastníkům řízení ovšem ještě nebylo k dispozici písemné odůvodnění rozsudku o žalobě synovce žalobce. Nelze proto posoudit možné skutkové či právní odlišnosti (zejm. rozdílnou kvalitu odůvodnění napadeného rozhodnutí a následné žaloby). Krajský soud nicméně v tomto případě (a v případě syna žalobce, viz rozsudek vydaný dnes pod sp. zn. 41 A 12/2022) posoudil věc jinak než ve věci sp. zn. 33 A 13/2022 a dospěl z výše popsanych důvodů k závěru o důvodnosti jejich žalob. Navázal tím na v principu shodné závěry rozsudku zdejšího soudu ze dne 3. 3. 2022, č. j. 34 A 11/2022-14.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. *Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno dne 10. března 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce